

	Tilsynsrapport etter samtidig tilsyn ved Sellikdalen avløpsrenseanlegg	Endelig
		RAPPORT NR. 03/08

Postadresse:	Postboks 115, 602 KONGSBERG	Dato for tilsynet:	9. juni 2008
Besøksadresse:	Gesellveien 40, 3616 Kongsberg	Forrige tilsyn:	28. november 2000
Organisasjonsnr:	974 639 599	Byggeier: (hvis forskjellig fra virksomhet)	
Regelverk:	Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeide i virksomheter (Internkontrollforskriften)		
Kommune:	Kongsberg 0604	Gnr/bnr:	
Saksnr:	2008/3809	Rapportdato:	3. oktober 2008
Arkivnr:	461.2		
Internt rapportnr:	2008.013.I.MVABU		
Tilstede fra virksomheten:	Roar Jarness, seksjonsleder VAR Tor Sletten, oppsynsmann Svein Ulleberg, verneombud Nina Hermansen, plan & prosjekt Odd Arne Helleberg, miljøvernkonsulent	Tilstede fra tilsynsmyndighetenes kontrollgruppe:	Marianne Seland, Fylkesmannens miljøvern-avdeling Geir Teigen, Arbeidstilsynet Per Kruke, EB Nett (DLE)

Kontaktperson i virksomheten: Roar Jarness

Rapportens innhold:

Denne rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble avdekket/konstatert ved tilsyn i virksomheten mandag 9. juni 2008. Tema for tilsynet var virksomhetens helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Det ble lagt særlig vekt på hvor godt virksomheten kunne dokumentere hvordan farer og problemer blir kartlagt og risikovurdert, og på hvilke tiltak som har blitt iverksatt på grunnlag av egenaktiviteter innenfor helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet.

Hovedkonklusjon: Verifikasjonen påviste 3 avvik og 1 anmerking.

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter tilsyn ved Sellikdalen avløpsrenseanlegg i Kongsberg kommune 9. juni 2008. Sellikdalen renseanlegg stod ferdig i 1978. Det har vært gjort flere bygningsmessige justeringer siden, særlig i forbindelse med bygging av utråningsanlegget. Anlegget er et mekanisk-kjemisk renseanlegg, og jernklorid brukes som fellingskjemikalie. Utløpet fra renseanlegget går til Numedalslågen, utløpet skjer ca midt i elva like nedenfor renseanlegget.

Inspeksjonen inngår som en del av de planlagte og samtidige tilsyn i regionen for 2008.

Formålet med tilsynet er å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Tilsynsmyndigheten fokuserer spesielt på områder som har betydning for virksomhetens praktiske gjennomføring av internkontroll (HMS).

Tilsynet omfattet bl.a. undersøkelse av om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende.
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt.
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammer som myndighetene har satt.

Tilsynet ble gjennomført ved granskning av de dokumenter som beskriver de helse-, miljø- og sikkerhetsaktiviteter som virksomheten skal utføre og dokumente. Granskningen ble gjennomført i møte med sentralt plasserte personer i organisasjonen.

Det ble også gjort en verifikasjon på forskjellige deler av anlegget.

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som er avdekket under tilsynet.

- AVVIK defineres som overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.
- ANMERKNING er forhold som ikke omfattes av definisjon for avvik, men som tilsynsmyndighetene mener det er riktig å påpeke for å ivareta helse-, miljø og sikkerhet.

2. Dokumentunderlag

- Aktuelle lover og forskrifter
- Dokumentasjon etter tidligere tilsyn som tilsynsetatene har gjennomført i virksomheten
- Virksomhetens egen fremlagte dokumentasjon knyttet til daglig drift og forhold av betydning for helse, miljø og sikkerhet
- Tillatelse etter forurensningsloven fra Fylkesmannen for Kongsberg avløpsrensedistrikt (7. september 2001)

Særlig aktuelle lover og forskrifter:

Arbeidsmiljøloven med forskrifter

Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr med forskrifter

Brann- og eksplosjonsvernloven med forskrift

Lov om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) med forskrifter

3. Avvik

Det ble funnet tre avvik under inspeksjonen.

Avvik 1

Virksomheten har fortsatt PCB-kondensatorer i drift. Disse skulle vært faset ut senest 31.12.2007. Flere av lysarmaturene er defekte.

Avvik fra:

Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) § 3-1

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5, 2. ledd pkt. 6

Kommentarer fra Fylkesmannen:

Alle lysarmaturer fra før 1980 kan inneholde PCB, og det er derfor krav at de skulle vært skiftet ut med mindre det kunne dokumenteres at de ikke inneholder PCB. Kongsberg kommune er klar over regelverket, og har kjøpt inn nye lysarmaturer til mesteparten av renseanlegget. Men lysarmaturene var ikke skiftet under inspeksjonen. Flere av de gamle lysarmaturene var i tillegg defekte.

Frist for å rette opp avviket: SNAREST

Avvik 2

Kartlegginger av farer og problemer og vurdering av risiko for renseanlegget var ikke tilfredsstillende på flere områder. Det var ikke utarbeidet tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5, 2. ledd pkt. 6.

Kommentarer fra Fylkesmannen:

Risikovurderingen omfattet ikke ledningsnett og pumpestasjoner. For avløpsnettet finnes det flere rutiner, bl.a. i forbindelse med overløp, som inneholder elementer av risikovurdering. Men det er ikke gjort noen systematisk gjennomgang eller ROS-analyse for å kartlegge risiko og dermed finne ut hvor det er størst behov for tiltak eller rutiner. Risikovurderingen omfatter heller ikke klimaeffekter og virkninger. Med klimaeffekter menes for eksempel økende sannsynlighet for hyppigere flommer og kraftige nedbørsepisoder. Bør det f.eks finnes særskilt beredskap ut fra at renseanlegget nesten ble oversvømt ved siste flom?

Slik risikovurderingen er laget er det vanskelig å se hva som har høy og lav risiko, og hvor det bør prioriteres å gjøre tiltak.

Det var ikke utarbeidet noen plan over risikoreducerende tiltak på bakgrunn av risikovurdering.

Kommentarer fra eltilsynet:

Virksomheten hadde ikke sørget for nødvendig ettersyn og vedlikehold slik at elanlegget til enhver tid tilfredstiller sikkerhetskravene i forskrift om elektriske lavspenningsanlegg (FEL) § 9.

Gjennomgang og utbedring av elektrofagmann må utføres.

Under befaringen ble det blant annet påvist:

- generelt dårlig lysanlegg hvor en mengde lysrør sto og glødet.
- manglende beskyttelse av kabel ute ved tanker
- manglende merking av spenning og system i hovedtavle
- flere dårlige/defekte skjøteledninger
- bruk av slangelampe uten beskyttelse i bassengrom
- hovedbrytere i tavle i bassengrom var korrodert og bør sjekkes

Kommentarer fra Arbeidstilsynet:

Arbeidstilsynet stiller samme krav i forhold til at virksomheten skal kunne dokumentere på hvilken måte det er foretatt kartlegginger, risikovurderinger og utarbeidet planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Det ble funnet risikovurderinger på enkelte områder, bl.a. ved eksponering for kjemikalier i anlegget.

Avvik 3

Virksomheten hadde ikke tilfredsstillende rutiner for å fange opp og behandle uønskede hendelser/tilstander eller tilløp til slike (avvik og avviksbehandling), slik at virksomheten blir i stand til å rette opp og forebygge avvik.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5, 2. ledd pkt. 7.

Det ble registrert avvik i en intern logg, men virksomheten manglet rutiner for å dokumentere at avvik faktisk lukkes.

Avvik for renseanlegget tas opp på månedlige driftsmøter. Avvik som angår arbeidsmiljø tas opp på AMU-møter, men kommunikasjonen inn til og ut fra AMU-møtene fungerer dårlig. Dette må bedres.

Kommentarer fra Fylkesmannen:

I kommunens internkontroll-system finnes det egne rutiner for avviksbehandling. De brukes i liten grad på renseanlegget. I stedet brukes det en intern logg for avviksbehandling. Det er ikke noe i veien for å bruke loggen til avviksbehandling, men det bør være samsvar mellom hva som står i IK-systemet og hva som gjøres i praksis.

Kommentarer fra eltilsynet:

Virksomheten hadde ikke handlingsplaner som inneholdt vernerunder hvor egenkontroll av det elektriske anlegget kunne dokumenteres. Det kunne heller ikke dokumenteres hvordan påviste avvik ble lukket.

Virksomheten kunne ikke dokumentere at alle som jobber med elektriske anlegg hadde årlig oppdatering i Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske anlegg (FSE) og praktisk 1.hjelp.

Kommentarer fra Arbeidstilsynet:

Virksomheten må kunne dokumentere at det blir iverksatt systematiske rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (avvikshåndtering). Det må kunne fremlegges avviksmeldinger/dokumentasjon som viser at feil og mangler blir fanget opp, rettet opp og at tiltak gjennomføres slik at fare for gjentagelse ikke oppstår.

Dette gjelder følgende områder:

- Tydelig merking på norsk med kjemikaliets navn

- farebetegnelse av tanker/beholdere **som inneholder fellingsmidler**,
- tydelig merking med kjemikaliets navn på inngangdør.

Jf kjemikalieforskriften best. nr. 565 §§ 11 og 12.

Tiltak i forhold til avvik avdekket ved gjennomføring av delvis risikovurdering er ikke gjennomført. Jf. Kjemikalieforskriften §§ 5, 6 og 7.

4. Anmerkninger:

Anmerkning 1

Virksomheten kunne ikke dokumentere at det gjøres en systematisk overvåkning og gjennomgang av systemet for å sikre at det fungerer som forutsatt.

Kommentarer:

Resultatene fra renseanlegget, inkl renseeffekter og avvik på utslipp og prosess gjennomgås årlig av konsulent (BUVA) og oppsummeres i en rapport. Men det kunne ikke dokumenteres at det gjøres noen systematisk gjennomgang av HMS-systemet utover dette (jf. internkontrollforskriften § 5, 2. ledd pkt. 8). Selv om det finnes en rutine for internrevisjon for tekniske tjenester, så kunne det ikke framlegges dokumentasjon under tilsynet på at rutinen fanger opp nevnte problemstilling.

5. Andre kommentarer og oppsummering:

De ansatte ved renseanlegget gjør en god jobb med å oppdage og rette opp feil og mangler. Renseanlegget drives på en effektiv måte. De største manglene i internkontrollen gjelder mangel på skriftlig dokumentasjon. Mangel på skriftlige rutiner gjør renseanlegget sårbart hvis personalet blir syke eller slutter.

Internkontrollsystemet har i liten grad tatt høyde for brann og el-sikkerhet. Det kommer blant annet til uttrykk i dårlige vedlikeholdsrutiner. Se rapport fra brannvesenet datert 13. mai 2008.

For øvrig driftes renseanlegget godt. Rensekravene for fosfor overholdes. Anlegget har ikke krav om sekundærrensing, men oppfyller nesten kravene til rensing av organisk stoff likevel. Konsentrasjonskravene for både KOF og BOF overholdes, men forskriften sier at renseeffekt-kravet for enten KOF eller BOF må overholdes samtidig med konsentrasjonskravet for den andre parameteren.

Ved oppsummeringsmøtet ble avvik og anmerkninger gjennomgått og prioriteringer av tiltak drøftet. Deltakerne var enige om ta utgangspunkt i rapporten for å finne løsninger for å forbedre systemet for å ivareta helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet i kommunen. De vil sørge for systematisk å vedlikeholde egne rutiner for helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet til enhver tid.

Det er gjort endringer i rapporten etter kommentarer fra Kongsberg kommune på foreløpig rapport.

Tilbakemelding:

Fylkesmannen i Buskerud ber om en skriftlig tilbakemelding innen **3 uker** om hvordan avvik og anmerkninger vil bli rettet (Handlingsplan som inneholder type tiltak og når planlagte tiltak forventes gjennomført).

Foreligger ikke en tilfredsstillende tilbakemelding innen fristen utløp vil tilsynsmyndigheten fatte **vedtak om pålegg**.

For Fylkesmannen i Buskerud

Inger Staubo
seniorrådgiver

Marianne Seland
Leder av tilsynet

Kopi til:

Arbeidstilsynet Indre Østland, Postboks 4193, 2307 HAMAR
EB Nett AS, Postboks 7007, 3007 Drammen
Kongsberg brann- og redningstjeneste, Sportsveien 6, 3615 Kongsberg

Adresse for tilbakemelding fra virksomheten:

Fylkesmannen i Buskerud
Postboks 1604
3007 DRAMMEN

Kontaktpersoner for fagspørsmål etter tilsynet:

Navn	E-post	Tlf. sentralb.	Direkte tlf Mobil	Telefaks
Marianne Seland	Marianne.seland@fmbu.no	32 26 66 00	32 26 68 21	32 26 66 52
Geir Teigen	geir.teigen@atil.no	815 48 222	977 83 377	32 81 20 85
Per Kruke	Per.kruke@eb.no	31 01 30 00	31 01 32 02 905 74 023	31 01 31 90